

HRVATSKA MISAO

PREDPLATA ZA ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU GODIŠNJE K 14.—
POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO SURAZMJERNO, MJESEČNO
K 2.50. — POJEDINI BROJ 16 PARA. — OGLASI PO CIJENIKU.
PLATIVO I UTUŽIVO U ŠIBENIKU.

- IZLAZI SVAKI DAN -
TELEFON BR. 74. — ČIKOVNI RAČUN 129.871.

UREDNIŠTVO I UPRAVA NALAZE SE NA TRGU SV. FRANE IZA
OBCIN. PERIVOJA. — VLASTNIK, IZDAVATELJ I ODGOVORNI
UREDNIK JOSIP DREZGA. — TISAK: HRVATSKA ZADRUŽNA
TISKARA U ŠIBENIKU, U. Z. S. O. J.

GOD. II.

ŠIBENIK, četvrtak 1. listopada 1914.

BR. III

VRHOVNI ZAPOVEDNIK Nadvojvoda FRIDRIK

označuje položaj na svim ratištima povoljnim.

Trijebljenje Rusa sa Karpata. - Revolucija, nevolja i glad u Srbiji. - Pred velikom njemačkom pobjedom u Francuskoj. - General Aufferberg obolio. - Ponovna provala Srba preko Save odbivena. - Bambardiranje Antwerpena i Osovieca.

Nadvojvoda Fridrik o položaju.

Dnevna zapovjed vojsci.

Beč, 30. rujna. Vrhovno zapovjedništvo vojske objavilo je sljedeću dnevnu zapovjed vojsci:

Položaj je za nas i za našu saveznu njemačku vojsku povoljan.

Ruska ofenziva u Galiciji na putu je da bude satrvana. Skupno sa njemačkim četama mi ćemo neprijatelja, koji je bio potučen kod Krasnika i Zanošća, kod Insterburga i Tannenburga, pobijediti i uništiti.

Proti Francuskoj provalila je glavna njemačka vojna snaga, ničim nezadrživa, duboko u neprijateljsko zemljište. Predstoji nam jedna nova velika pobjeda.

Na balkanskom ratištu borimo se također na neprijateljskom zemljištu. Odpor Srba počeo je smalaksavati. Nezadovoljstvo, uz-

bune, bijeda i glad u unutrašnjosti ugrožavaju naše neprijatelje iza ledja, dočim Monarkija i savezno njemačko carstvo jedinstveni su i prožeti čvrstim uvjerenjem, da će ovaj nametnuti nam rat izvojevati do konačne pobjede.

Ovo je istina o položaju. Ovu istinu ima se priopćiti svim častnicima, a momčadi rastumačiti u njenom materinskom jeziku.

Nadvojvoda FRIDRIK
general infanterije.

Provala Rusa u Ugarsku.

Provala na više mjesta.

Dne 25 rujna pokušale su manje ruske čete, da izvedu operacije u karpatskim klanacima. Kod klanca Uzsoka u ugarskoj županiji došlo je do manjega okršaja između Rusa i manjega odjela naših četa, koji je bio određen za obranu ovoga klanca.

Sutradan kod Tornye u marmaroškoj županiji došlo do sukoba, ali Rusima nije pošlo za rukom, da na ik kojoj točki provale preko granice.

Svrha ovim provalama mogla je da bude jedino ta, kako bi se odvratila pažnja od glavnoga ratišta i uznemirilo pučanstvo. Ova je očita namjera, dašto, morala podupuno promašati svoj cilj.

Rusi su na više mjesta bili provalili preko granice u ugarsku županiju. Naše čete, koje se ondje nalaze, zaustavile su neprijatelja.

Ob ovoj provali „Pester Lloyd“ je pisao: „To su eterske injekcije, da njima oživu pouzdanje u rusku vojsku i njezine saveznike — tako sme ne-

davno nazvali ove pokušaje provale. Danas dodajemo tome: po svojoj prilici treba podbosti ovakvim vijestima i javno mišljenje neutralnih vlasti, koje su već počele bivati mlakima za stvar entente.

Ruski car, zaštitnik Srbije, hoće da dijeli radost i žalost sa svojim štićenikom. I on valjda hoće da ima na sjeveru jednu razbijenu timočku diviziju. Njegova će mu se želja ispuniti“.

Provale suzbivene.

Beč, 30. rujna. Ugarski brzojavni dopisni ured u Budimpešti dobio je dne 29. ov. mj. iz Ungvara sljedeće:

„Jedan viši štopski častnik priopćio je jučer o podne velikom županu, da su borbe oko Uzsoka svršile tim da je klanac Uzsoka nanovo došao u naš posjed. Rusi su bili potučeni i potisnuti, te pri tom pretrpjeli vrlo teške gubitke.“

Sada na zemljištu ugarske županije nema niti jednog jedinog Rusa.“

Aufferberg obolio.

BEČ, 30. rujna. Iz ratnog novinskog kvartira službeno se javlja:

Zapovjednik armade u Galiciji general Aufferberg obolio je. Ova vijest sigurno će izazvati opću sućut.

Ofenziva u Srbiji pobjedonosna.

Suzbivena provala Srba preko Save.

BUDIMPEŠTA, 1. listopada. „Budapester Korrespondenz“ javlja:

Naša ofenziva u Srbiji napreduje uspješno.

Pokušaj Srba, da našu ofenzivu ometu ponovnom provalom preko Save, svršio je potpunim fiaskom, pošto su naše pogranične čete, koje se nalazile u blizini Save, preko Save pridolazeće srpske čete, podredne kakvoće i brojem manje, odmah iztrijebile.

Sa francuskog ratišta

Na desnom krilu.

BERLIN, 30. rujna. Veliki glavni kvartir javlja 29. ov. mj. u večer:

Na desnom krilu naše vojske u Francuskoj danas je došlo do bojeva, koji su još neodlučni.

U frontu između Oise i Maase vladao je općenito mir.

Oko Verduna.

BERLIN, 30. rujna. Veliki glavni kvartir javlja dne 29. ov. mj. nadalje sljedeće:

Naša vojska, koja se nalazi u napadaju na utvrde na Maasi, odbila je ponovne francuske provale iz Verduna i Toul.

Za opsadu Pariza.

Preko Rima stigla je u Beč sljedeća privatna vijest iz Pariza: Pariz očekuje po-

svema oboružan podsjeđanje grada po njemačkoj vojsci. Vrhovni zapovjednik francuskih četa u Parizu general Gallieni drži, da bi se francuski glavni grad mogao opirati podsjeđanju Nijemaca kroz više mjeseci, a da ne bi bio izrgnut gladi. Uza sve to je maire gradske uprave Andrien Mithouad izdao pariškom pučanstvu proglaš, u kojem se svaki pozivlje koji nije za oružje, da ostavi grad do uključivo 25. rujna. Svaka pojedina osoba smije, radi prenatrpanih i prepunih željezničkih vlakova, ponijeti samo toliko prtljage, koliko može u svojim rukama nositi. Ove odredbe, kao i kratki rok, dokazuju, da francuski generalni etođer računa sa skorim dolaskom Nijemaca pred zidine Pariza.

Suzbivene ruske provale.

BERLIN, 30. rujna. O položaju njemačke vojske na ruskom bojištu glavni kvartir javlja:

Na istočnom našem bojištu razbivene su ruske provale sa Njemena proti guberniji Suwalki.

Opsada Osovieca.

BERLIN, 30. rujna. Glavni kvartir javlja dne 29. ov. mj. Proti utvrdi Osoviec ušla je jučer u boj teška artiljerija vojske generala Hindenburga.

Njemački krstaš „Emden“

STRANI I TREPET ZA ENGLEZE.

LONDON, 30. rujna. Admirallitet objavljuje sljedeće: „Zadnjih dana je njemački krstaš „Emden“ u Indijskom Oceanu zarobio i potopio parobrode „Tumerico“, „Kingglud“, „Riberia“ i „Toyle“.

Nadalje isti njemački krstaš zarobio jedan brod za ugljen.

Posade brodova bijahu prekrucane na parobrod „Gyfedale“, koji je također bio zarobljen, ali kasnije pušten te odveden u Colombo, gdje je prispio jučer rano.

Printz Gjorgje u Zemunu.

„Hrvatska Obrana“ u Osijeku donosi u dopisu iz Zemuna: Kad je ono iz strategijskih razloga naša vojska na čas izpraznila Zemun, počastitše nas Srbijanci od prieka svojim posjetom. Princ Gjorgje pozdravio Zemunčane vatrenim govorom, proglasio Zemun predgrađem Beograda i glavnu ulicu odmah okrstio knjaz-Mihajlovom. Prefektom imenovao je gradskog viećnika dra. Kotura, koji je tu čast i prihvatio. U gradskoj viećnici diktirao je princ Gjorgje gospodjici tipkačici dnevnu zapovjed svojoj „junačkoj“ vojsci.

Glavno im je bilo, da se do-mognu soli, kruha, mesa i piva. Napili se borme zemunskog rampaša, ali mora se priznati, i platili su, što su uzeli. Stjerali su sve blago, što na-djoše na okup, da ga prebace preko Save. Kad ujedared vika ulicama zemunskih: Idu Švabe! Idu Švabe!... Gospodar Gjorgje prvi na ponton, a za njim svi drugi, bježali glavom bez obzira. Uzalud skupili blago: volovi, konji i krave otašte u Zemunu.

Srbski vojnici poneli su se pristojno, ali naši pravoslavni sugrađani na žalost izdajnički. Dočekali su protivnike zastavicama, svečano, pogrdili su sliku Njegova Veličanstva u gradskoj viećnici. Srbski častnici odlučno su se tomu oprli i zabranili ovoliku infamiju riečima: „To će onda na naša ledja pasti!“ Dvie stotine izdajničkih obitelji prebjeglo je u Beograd, zajedno s famoznim „prefektom“ Koturom. Sad je opet uveden stari red, a krivci, u koliko ih je ostalo još u Zemunu, privedeni su pravednoj kazni.

KRONIKA.

Iz Berlina javljaju: Na putu u London sli-gao je zastupnik dr. Masaryk u Vil-singen.

Pripovijedaju oni, koji su bili u Lavovu još onda, kad su ga Rusi zauzeli, da je lavovski komandant došao zauhat iza kako je došao u grad, nadbiskupu dru Šte-tičkomu, koji, kako je poznato, nije htio ni pod kojim uvjetom ostaviti grada za-jedno s našom vojskom. Ruski ga je general odmah poslje nekoliko prvih pozdravnih riječi pozvao da položi prisegu vjer-nosti ruskomu caru Nikolii, ali je nadbiskup odmah to odbio rekavši, da ne će toga tako dugo učiniti, dok velike vlasti ne dosude trajno Lavov Rusiji. Na to mu ruski general reče: Ako dakle to ne čete, a vi onda barem prijedjte na pravoslavlje. Nadbiskup je samo omjerio na to generala i podučio ga, kako će prije umrijeti, nego li promi-jeniti svoju vjeru. Na to je general ostavio nadbiskupa, ali ga je dao malo poslije toga upasti. Poslije su nadbiskupa pod ruskom stražom odveli u Niziji Novgorod, gdje je ostao u zatočenju.

U Bruselju su nađjene važne isprave, iz kojih se vidi, da ni sama Belgija nije pomislila na to, da bi ostala neutralna. Na-djeni su točni podatci o jačini engleskih četa, koje će se iskrčiti: točni vozni redovi za otpremanje Engleza i podaci o njihovim odorama.

Francuski listovi javljaju, da je bel-gijski kralj bio ovih dana na inspeksijskom putovanju na području Antwerpena. Pri tom je opazio kralj, da se chauffeur primiče nje-mačkoj frontalnoj liniji. Kralj je pozvao chauffera, da zaustavi automobil, no chau-fleur je još više pospješio vožnju. Kralj je na to hitcem iz revolvera ustrijelio chau-fuera. Francuski listovi dodaju, da u su džepu šoferovom našli list, u kom mu se nudja 100.000 franaka, ako dovede kralja u nje-mačku liniju. Sa njemačke strane označuju ovu vijest jednostavno izmišljotinom.

U Zagrebu je preminuo kapetan Schie-man, od 16. varaždinske pukovnije, najza-sluzniji u ratu proti Srbiji, koji se prosla-vio za navale na Sabac.

Koliko donose medalje za hrabrost?

Njegovo Veličanstvo kralj odredio je, da od 1. ov. mj. oni, koji budu imali medalju za hrabrost, pobirat će sljedeće mjesečne podpore: 30 kruna nješećeno oni koji su odlikovani zlat-nom medaljom; 15 kruna oni koji odlikovani srebrnom medaljom prvog reda, a 7 kruna i 50 para oni koji odlikovani srebrnom medaljom drugog reda. Podpore primaju se svakog prvog u mjesecu unapred.

Grad i okolica.

Otvor pučkih škola. Po naredbi školske vlasti sve pučke škole u našem gradu, izim one ženske kod sv. Luce, otvo-rili će se u naredni ponedjeljak dne 5. t. m. sa svetom misom u crkvi sv. Frane u 8 sati jutrom. Upisivanje za sve škole, koje se otvaraju, biti će u došastu sabotu i ne-djelju od 9 do 12 sati prije podne u pro-storijama škola kod sv. Frane.

U svim školama pouka će biti polu-dnevna produžena, tako da će uz poštivo-nost nastavnika svrha biti podpuno po-stignuta.

Pouka će biti izmjenična, tako, da će sve škole imati jednaki broj sati, jer djeca koja se budu poučavala jedne nedjelje iz-jutra, a druga po podne, nastajne nedjelje imat će pouku obratno.

× **Otvor ženske građanske škole** sljedeći će također u došastu ponedjeljak dne 5. t. m. Danas nije mogao otvor ove škole sljedeći, kako smo bili javili, jer pro-storije nijesu bile godpuno uređene.

PREDPLAĆUJTE SE NA „HRVATSKU MISAO“.

Novi bačvarski majstor u Vodicama

FRANE RADETIĆ

iz Lastva u Istri.

Dajem na znanje poštovanom ob-činstvu Vodica i svoj okolici Šibenika, Skradina, Zlarina, Prvič-Luke, Šepurine, Zatonca, Tribunja, Tijesna, Jezerca, Murtera, Betine, Ziosela itd., da sam moju radnju bačvarsku prinio iz Ka-stva u Istru u Vodiće. Imam četiri ra-dnika, radnju sa svim modernim su-dovima, to jest bačava, gotovih ča-brova, maštela, karatela, vinopritakača, vidara i svake vrsti sudova na barile po zahtjevu svake veličine. Isto držim skladište obruča, duga, jelovih, smri-kovih od svake veličine itd.

Cijene umjerene tako da se ne boji nikakve utakmice.

P. T.

Častimo se staviti do znanja sva-koj cijenjenoj osobi, da smo već od davnina osnovali klesarsku zadrugu pod naslovom:

PRVA SPLITSKA KLESARSKA ZADRUGA

registrirana na ograničeno jamčenje U SPLITU.

Zadruga obavlja svakovrstne kle-sarske radnje bilo u mramoru ili kamenu uz najpovoljnije uvjete.

Osobitom preciznošću izraduje žrtvenike, balustrae, krsionice, nad-grobne spomenike itd. u najmodernijim slogovima. Skladište je obkrbljeno sa mramornim materijalom, također mra-mornim pločama za poklovice. Buduć je ista providjena izvršnim radnim si-lama i dovoljnim kapitalom, to je u stanju svaku naručbu brzo i tačno iz-vršiti na podpuno zadovoljstvo gg. naručitelja.

Na zahtjev šalje nacrt, uzorke materijala, kao što i sve upute i raz-jasjenja.

Preporuča se uglednom obćinstvu i prepoštovanom svećenstvu, da ju po-časte svojim cijenjenim naručbama.

UPRAVA.

PUTNIK ZA DALMACIJU

za jednu bečku ekspozitnu kudu po mogućnosti za stičarije - prima se odmah.

Uzima se u obzir samo vje-šta čestita osoba.

ADRESA:

ROSENBERG
Hotel Troccoli - Split.
Beč VI., Mariahilferstrasse 170.

U našem skladištu imademo na prodaju vunenih pokrivača dobre vrsti.

I vanjske naručbe izvršujemo.

Prva dalmatinska tvornica prodiva i tkala
PAŠKO RORA i drug
ŠIBENIK.

TISAK ZA ULJE

uz jeftinu cijenu prodaje se. Tisak je u dobrom stanju. Obratiti se na MAR-KIOLA KURSARA u Prvič-Šepurini.

MLIJEKO: kraljeve i ovčije čisto, naravno i sterilizirano, prodaje po 40 para litar, Uzorna Mljekarna J. Drezga.

Remington Standard

Jedan pisaaćih strojeva milijun u porabi.

Model X i XI.

BEZ KONKURENCIJE Podpuno

amerikansko pokućstvo

GLOGOWSKI & Co. - TRST

Piazza della Borsa No. 14 I kat
Telefon br. 17-70.

VELIKA ZLATARIJA GJ. PLANČIĆ

Vis - Starigrad - Velaluka

ŠIBENIK.

Na znanje onima, koji sebe ili djecu na život osigurati žele. Prije nego se osiguraju kod tuđjih zavoda, neka dadu prvenstvo našem jedinom domaćem zavodu

„CROATIA“

koji ima razne cijenke uz povoljne uvjete; razjašnjenja i upute rado daje Zastupstvo

KOPANI & MILKOVIĆ
ZADAR DALMACIJA.

Zavod također preuzima osiguranja proti požaru.

KNJIGOVEŽNICA HRVATSKE ZADRUŽNE TISKARE U ŠIBENIKU

u. z. s. o. j. (Dr. ANTE DULIBIĆ I DRUG).

UVEZUJE DUGOTRAJNO I SOLIDNO SVAKE VRSTI UVEZA, KAO: PROTOKOLE, MISSALE, MOLITVENIKE I SVE U TU STRUKU SPA-DAJUĆE RADNJE. CIENE UMJERENE. — IZRADBA BRZA I SOLIDNA.

Svatko mora da pogodi!

400.000 i 200.000 franaha turskih srećaka. iznose glavni zgodici

6 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. 475.000 odnosno 375.000 kruna odn. franaka i lira iznose svakogodišnji glavni zgodici skupine 5 odnosno 3 izvršnih srećaka.

13 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje 1. kolovoza. Mjesečni brok od K 4.— dalje. — Cijenj. naručnicima namijenjene su nagrade i premije!

Izjašnjenja daje i naručbe prima za „Slovensku i Hrvatsku Narodnu Struku“ g. Valentin Urbančić, Ljubljana, 20.

PRVA HRVATSKA ŠTUKATERSKA RADIONA u SPLITU. - Put Grobišta kod Sv. Ante

J. D. Dragičević, J. Ružić i A. Ružić

Opskrblila je svoju radionu sa svim modernim strojevima i alatom koji potrebuju za štukaterski zanat, te proizvadjja razne Spomenike, praonice, kupatila i krsionice, te stupove naslove za terace, kipove itd.

Suviše proizvadjja razne vrsti pločica Mozaik u različitim bojama, te pločice u presi u raznim natišima i u raznim narodnim bojama. Proizvadjja cijevi u svakom obliku i promjeru od 10 do 60 centimetara promjera. Proizvadjja stepenice u raznim bojama Mozaika, te svake vrsti dimnjaka i krovnih vijenaca.

Prodaje svakovrsnog istućenog Mramora za Mozaik te cementa i sadre itd. Cijeni po zahtjevu se šalju badava i franko.

Ne boji se nikakve konkurencije. — „SVOJ K SVOMU“.

HRVATSKA ZADRUŽNA TISKARA ŠIBENIK

UKNJIŽENA ZADRUGA SA OGRANIČENIM JAMSTVOM (Dr. A. DULIBIĆ I DRUG)

OBKRBLJENA JE SVIM MATERIJALOM, TAKO DA JE U STANJU TOČNO, BRZO, U MODERNOM SLOGU TE UZ VEOMA UMJERENE CIJENE IZRADJIVATI SVE RADNJE SPADAJUĆE U TISKARSKU STRUKU

IZRADUJE POIMEĆNE POSJETNICE, TRGOVAČKE MEMORANDUME, RAČUNE, NASLOVNE LISTOVE, TRGOVAČKE I SLUŽBENE OBVOJE, VJENČANE KARTE, PLESNE I DRUGE ZABAVNE POZIVE I PROGRAME, OSMRTNICE, CIJENIKE, JESTVENIKE I T. D. I T. D.

VELIKO SKLADIŠTE TISKANICA ZA OBĆINE I ŽUPSKE UREDE.

PRODAJA RAZNOVRNOG ČISTOG PAPIRA I OBVOJA.

Raznovrstne, umjetnički izradjene koraljne uresne nakite izradjuje

RIBARSKO - KORALJSKA ZADRUGA U ŠIBENIKU.

Radiona i izlozi nalaze se na obali kraj perivoja.